

Hodnocení výsledků zemědělských podniků v roce 2019 na základě dat FADN

Kontaktní pracoviště FADN (Zemědělská účetní datová síť) při Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), resortní organizaci Ministerstva zemědělství, provádí každoročně výběrové šetření hospodářských výsledků zemědělských podniků. FADN je nástrojem pro hodnocení příjmů zemědělských podniků a dopadů společné zemědělské politiky. Je jediným zdrojem mikroekonomických údajů založených na harmonizované metodice. Na základě dat tohoto šetření bylo provedeno následující hodnocení.

Ekonomické výsledky zemědělských podniků získané na základě šetření FADN byly v roce 2019 pozitivní.

Území ČR bylo znovu zasaženo suchem a část území byla navíc postižena kalamitním přemnožením hraboše polního. Nicméně průběh počasí byl pro značnou část rostlinné produkce příznivý a výnosy většiny významných plodin byly meziročně vyšší, např. výnos pšenice se v souboru podniků celkem mezi roky zvýšil o 7 %. Příhodné byly ve sledovaném roce také tržní podmínky, neboť ceny zemědělských výrobců oproti předchozímu roku opět vzrostly. Meziročně tedy u rostlinné produkce došlo k poměrně významnému nárůstu o 5,3 %.

Živočišná produkce zaznamenala 1 % nárůst, a zůstala tak víceméně na úrovni roku 2018. Celkové stavy skotu mírně poklesly, stejně jako ceny hovězího masa. Produkce mléka a mléčných výrobků mírně stoupla díky růstu ceny mléka spolu s mírným nárůstem průměrné roční dojivosti. Produkce vepřového masa se rovněž zvýšila díky nárůstu cen.

Celkové vynaložené náklady v roce 2019 se zvýšily o přibližně 3 %, hodnota provozních dotací a podpor přepočtená na hektar zemědělské půdy poklesla asi o 4 % a objem vyplacených investičních dota-

cí se snížil zhruba o 6 %. Došlo k meziročnímu nárůstu čisté přidané hodnoty přepočtené na AWU (roční pracovní jednotku) o necelá 4 %, a to díky mírnému poklesu pracovní síly při růstu celkové produkce. Důchod ze zemědělské činnosti se za soubor podniků celkem snížil o téměř 5 %, a to i přes mírný nárůst čisté přidané hodnoty vlivem poklesu investičních dotací a nárůstu externích faktorů.

Podniky specializované na chov prasat a drůbeže nebyly do následujícího hodnocení zahrnuty.

Produkce

Celková produkce dosáhla v roce 2019 hodnoty 39,2 tis. Kč/ha, což bylo o téměř 5 % více než v roce předešlém. Rostlinná produkce se zvýšila o 5,3 % na 21,8 tis. Kč/ha, pou-

Tabulka č. 1: Vývoj cen zemědělských výrobců podle FADN 2017–2019

	Jedn.	Fyzické osoby			Právníkové osoby			Celkem		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Pšenice ozimá	Kč/t	3 651	4 087	3 984	3 765	4 109	4 170	3 753	4 107	4 149
Pšenice jarní	Kč/t	3 684	3 991	3 827	3 921	4 230	4 361	3 853	4 181	4 261
Žito	Kč/t	3 868	4 392	3 921	3 827	4 271	4 174	3 830	4 280	4 154
Ječmen ozimý	Kč/t	3 574	3 857	3 893	3 459	3 805	3 905	3 469	3 809	3 904
Ječmen jarní	Kč/t	3 997	4 425	4 401	4 197	4 589	4 849	4 178	4 574	4 811
Kukuřice na zrno	Kč/t	3 773	4 027	3 827	3 815	4 154	3 829	3 813	4 148	3 829
Brambory pozdní konzumní	Kč/t	5 050	5 951	6 738	4 086	4 863	5 654	4 244	5 046	5 812
Cukrovka	Kč/t	763	801	747	810	811	757	804	810	756
Řepka	Kč/t	9 784	9 460	9 580	10 194	9 270	9 397	10 149	9 288	9 414
Krauské mléko	Kč/l	8,1	8,3	8,5	8,6	8,6	8,8	8,6	8,6	8,8
Hovězí maso	Kč/kg	51,0	50,5	49,7	47,0	46,2	44,9	47,3	46,5	45,3
Vepřové maso	Kč/kg	32,2	31,9	34,9	31,3	27,2	31,2	31,4	27,4	31,3

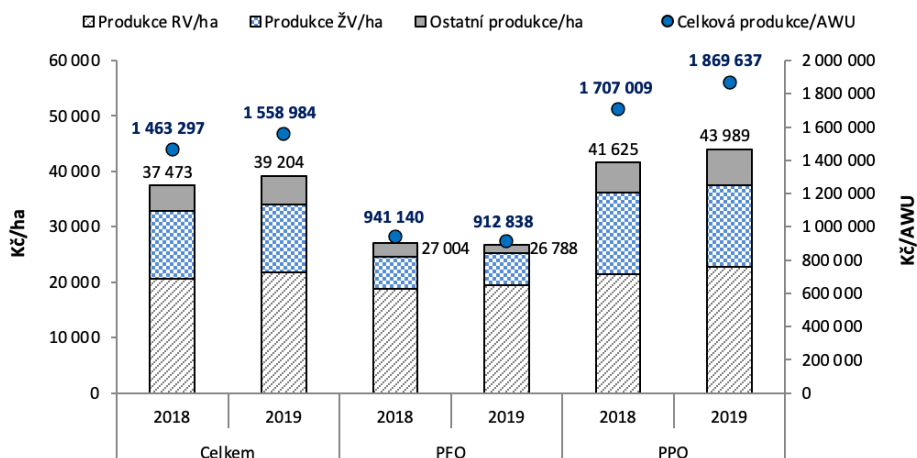
ze mírně vzrostla živočišná produkce (+1,1 %) na 12,3 tis. Kč/ha, k nejvyššímu meziročnímu nárůstu však došlo u ostatní produkce (o téměř 11 %) na hodnotu 5,2 tis. Kč/ha, jednalo se především o zpracování produktů rostlinné výroby a o produkci obnovitelných zdrojů energie (OZE), což souviselo s příznivým rokem pro rostlinnou výrobu.

Z hlediska právní formy se celková produkce meziročně zvýšila u podniků právnických osob (PPO), a to v přepočtu na hektar o 2,4 tis. Kč na hodnotu téměř 44 tis. Kč/ha (+5,7 %). Produkce rostlinné výroby stoupla o 1,2 tis. Kč/ha na 22,7 tis. Kč/ha (+5,8 %), a to zvláště díky nárůstu produkce obilovin (+10,2 %), krmných plodin (+12,9 %), ale také zeleniny (+18,3 %) nebo brambor (+47,8 %). Produkce živočišné výroby u PPO zůstala téměř na úrovni předchozího roku s hodnotou 14,7 tis. Kč/ha (+0,7 %). Při snížení stavů dojníc o 2,2 % (na hodnotu 13,19 DJ/100 ha) a zvýšení dojivosti (o necelá 2 %) se mírně zvýšila produkce mléka a mléčných výrobků (+1,7 %). Produkce hovězího masa zůstala téměř na úrovni roku 2018 (+0,1 %), při mírném poklesu stavů skotu (-0,73 DJ/100 ha). Ostatní produkce se ve skupině podniků PPO meziročně zvýšila o 1,0 tis. Kč/ha na hodnotu 6,5 tis. Kč/ha (+18,4 %).

Celková produkce podniků fyzických osob zůstala na úrovni předchozího roku (-0,8 %). Produkce rostlinné výroby u PFO stoupla o 650 Kč/ha na 19,4 tis. Kč/ha (+3,5 %), a to díky nárůstu produkce obilovin (+5,0 %), krmných plodin (+17,9 %), zeleniny (+27,6 %) nebo brambor (+7,3 %), oproti tomu produkce olejnin poklesla stejně jako u podniků právnických osob. Produkce živočišné výroby zůstala u PFO také na úrovni předchozího roku s hodnotou 5,8 tis. Kč/ha (+0,4 %). Stavů dojníc u podniků fyzických osob meziročně vzrostly o 8,2 % (na hodnotu 2,99 DJ/100 ha) a při téměř nezměněné průměrné dojivosti (-0,4 %) se produkce mléka a mléčných výrobků mírně zvýšila (+4,6 %). Produkce hovězího masa poklesla (-5,6 %) při mírném snížení stavů skotu (-2,8 %). Ostatní produkce se ve skupině podniků PFO snížila na hodnotu 1,6 tis. Kč/ha (-36,1 %).

Celková produkce PFO v přepočtu na hektar zemědělské půdy dosáhla v roce 2019 necelých 61 % celkové produkce PPO, u rostlinné výroby to bylo asi 85 %, u živočišné přibližně 39 % (u produkce mléka a mléčných výrobků dokonce jen asi 18 %) a u ostatní produkce 24 %.

Celková produkce - soubor FADN celkem

Zdroj: Šetření FADN CZ

Náklady

Celkové náklady v roce 2019 meziročně opět mírně vzrostly o 3,2 % na hodnotu 46,2 tis. Kč/ha. Hodnota podílu nákladů na produkci bez započtení mzdových nákladů poklesla o 1,6 %. Náklady za celý výběrový soubor podniků (bez započtení mzdových nákladů) dosáhly necelých 95 % celkové produkce.

Celkové náklady PPO meziročně vzrostly o 3,7 % na 53,6 tis. Kč/ha. Výrobní spotřeba se zvýšila o 4,1 %. Přímé náklady činily necelých 62 % z výrobní spotřeby a ostatní věcné náklady zbývajících 38 %.

Mezi přímými náklady vzrostla u PPO hnojiva nakupovaná (+9,2 %), mírně vzrostly také náklady na osiva nakupovaná (+3,0 %), prostředky ochrany rostlin (+1,5 %) a krmiva nakupovaná (+1,6 %), o 12,2 % pak vzrostly specifické náklady OGA (ostatní výdělečné činnosti), což souvisí s nárůstem ostatní produkce. Naopak

k mírnému poklesu došlo u krmiv vlastních (-3,8 %).

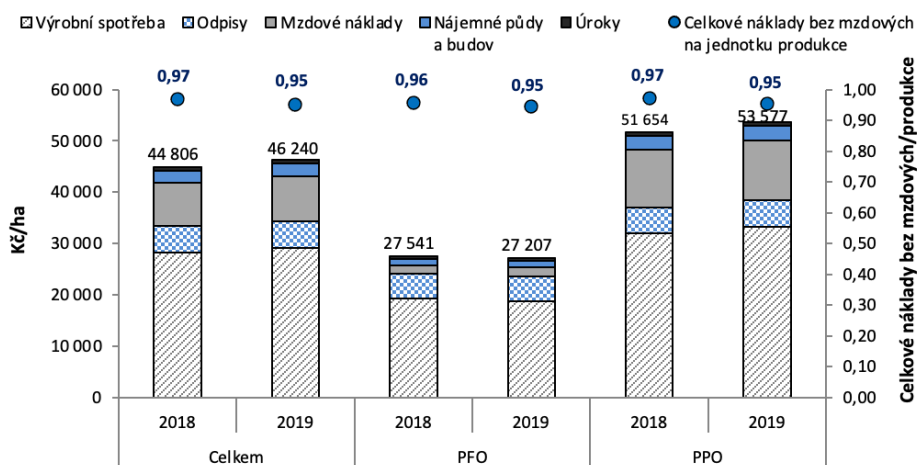
Ostatní věcné náklady, tedy zejména náklady budov a strojů, energie a služby, vzrostly u PPO o 4,7 % na hodnotu 12,8 tis. Kč.

Externí faktory, jakožto další významná položka celkových nákladů, se meziročně zvýšily o 3,9 % na hodnotu 15,2 tis. Kč/ha. Největší podíl na externích faktorech činily mzdové náklady, které se u PPO meziročně zvýšily o 3,3 % na 11,6 tis. Kč/ha, dále pak pachtovné, které vzrostlo o 4,2 % na 3,5 tis. Kč/ha.

U podniků fyzických osob celkem byl z pohledu nákladů trend opačný než u PPO, došlo k mírnému meziročnímu snížení (-1,2 %) na hodnotu 27,2 tis. Kč/ha.

Přímé náklady klesly o 4,9 % na částku 10,4 tis. Kč/ha. Hnojiva nakupovaná, prostředky ochrany rostlin a krmiva vlastní, které tvoří nejvýznamnější položku přímých nákladů, setrvaly na úrovni

Celkové náklady - soubor FADN celkem

Zdroj: Šetření FADN CZ

- ni předešlého roku, ke zvýšení došlo u osiv (+2,4 %) a krmiv (+7,8 %) nakupovaných, specifické náklady na ostatní výtěžné činnosti se snížily.

Ostatní věcné náklady se zvýšily o 1,1 % na 8,4 tis. Kč/ha a externí faktory o 6,4 % na 3,6 tis. Kč/ha s tím, že mzdové náklady stouply o přibližně 12 % a pachtovné o 2,5 % na hodnotu 2,2 tis. Kč/ha.

Celkové náklady PFO dosáhly ve sledovaném roce necelých 51 % hodnoty celkových nákladů podniků právnických osob.

Pracovníci

V roce 2019 došlo opět k mírnému poklesu pracovní síly, hodnota AWU (roční pracovní jednotka) přepočtená na 100 ha zemědělské půdy se v souboru celkem meziročně snížila o 1,8 % na hodnotu 2,51 AWU/100 ha. K poklesu však došlo pouze u podniků právnických osob, a to o 3,5 %, u podniků fyzických osob se počet pracovníků zvýšil asi o 2 %. V PPO se jednalo skoro výlučně (99,6 %) o placenou pracovní sílu, naopak u PFO byla vykázána většina (79,5 %) pracovní síly jako neplacená.

Dotace a podpory

Hodnota provozních dotací a podpor celkem přepočtená na hektar zemědělské půdy sledovaná dle metodiky FADN se meziročně snížila o 4,1 % na 12,0 tis. Kč/ha, hodnota dotací investičních rovněž poklesla (-6,2 %) na 819,3 Kč/ha. Ve sledovaném roce činila Jednotná platba na plochu včetně Greeningu a Mladého zemědělce 43,1 % z celkové hodnoty provozních dotací a podpor.

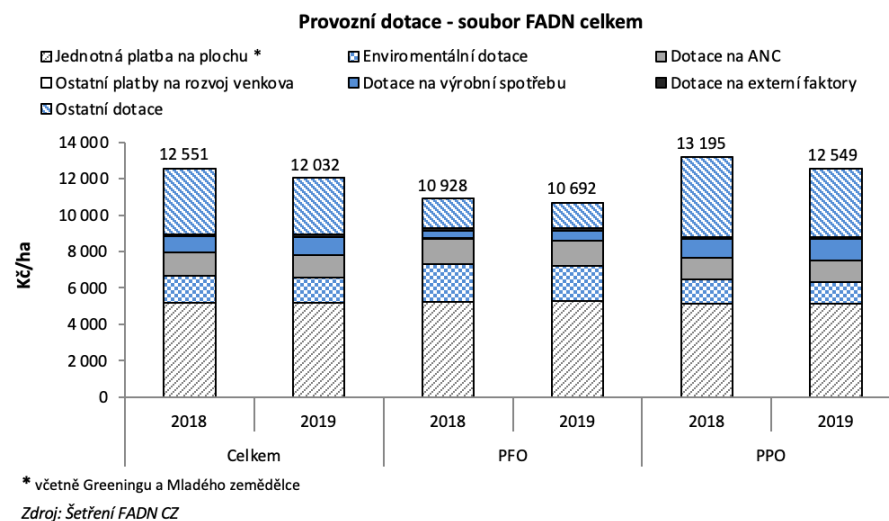
Ostatní dotace, jakožto druhá nejvýznamnější položka se meziročně snížily o téměř 14 % na hodnotu 3,1 tis. Kč/ha a dosáhly přibližně 26 % z celkové částky provozních dotací a podpor. Nejvyšší měrou (42,5 %) se na ostatních dotacích podílely podpory na obnovitelné zdroje energie, které se meziročně snížily o 15 % na 1,3 tis. Kč/ha. Dále pak jsou v ostatních dotacích zahrnuty dobrovolné podpory vázané na produkci, přechodné vnitrostátní podpory, národní podpory a podpory výjimečného charakteru.

Dotace ANC se oproti roku 2018 mírně snížily (-1,6 %) na 1,2 tis. Kč/ha. Dotace na výrobní spotřebu zaznamenaly nárůst (+12,3 %) na hodnotu téměř 1 tis. Kč/ha,

naopak environmentální dotace meziročně poklesly o 8,2 % a dosáhly tak částky 1,4 tis. Kč/ha.

Ve skupině podniků právnických osob poklesla celková částka provozních dotací a podpor o 4,9 % na 12,5 tis. Kč/ha. Jednotná platba na plochu včetně Greeningu a Mladého zemědělce činila ve sledovaném roce 41,0 % z celkové hodnoty provozních dotací a podpor a zůstala

tak 18,2 % z celkové částky. Dotace ANC u PFO poklesly o 1,8 % na 1,4 tis. Kč/ha. Ostatní dotace oproti předchozímu roku poklesly o 13,3 % na hodnotu 1,4 tis. Kč/ha, u PFO dosahují pouze necelých 38 % hodnoty ostatních dotací PPO, a to kvůli absenci bioplynových stanic v podnicích fyzických osob, které tím pádem nevykázaly téměř žádné přijaté podpory na obnovitelné zdroje ener-

na úrovni předchozího roku (+0,3 %). Došlo k poklesu ostatních dotací o 14,4 % na 3,8 tis. Kč/ha, především poklesly dotace na OZE, dále byly v roce 2018 přiznávány mimořádné dotace na zmírnění škod způsobených suchem v roce 2017 (tržní a krmné plodiny) i v roce 2018 (krmné plodiny), zatímco v roce 2019 byly poskytovány pouze mimořádné dotace na zmírnění škod způsobených suchem v roce 2018 (tržní plodiny). Snížily se rovněž environmentální dotace, které oproti předchozímu roku poklesly o téměř 10 % na 1,2 tis. Kč/ha. Naopak dotace na výrobní spotřebu vzrostly o 10,4 % na 1,2 tis. Kč/ha. Částka investičních dotací v přepočtu na hektar zemědělské půdy se u PPO mezi roky snížila o necelých 8 %.

Hodnota provozních dotací a podpor u PFO se meziročně snížila o 2,2 % na hodnotu 10,7 tis. Kč/ha. Jednotná platba na plochu se ve sledovaném roce na celkové hodnotě provozních dotací a podpor podílela asi 49 % a zůstala, stejně jako u PPO, na úrovni roku 2018 (+0,3 %). Druhou nejvýznamnější položkou provozních dotací a podpor u PFO byly environmentální dotace, které meziročně poklesly o 4,8 % na 1,9 tis. Kč/ha a tvořily

Investiční dotace se u PFO oproti roku 2018 snížily o 3,2 %.

Přidaná hodnota a důchod ze zemědělské činnosti (zisk, ztráta)

Čistá přidaná hodnota (ČPH) je ukazatel kompenzace všech produkčních faktorů (půda, kapitál a práce) vlastních i externích. Rovná se celkové produkci s přičtením provozních dotací a odečtením výrobní spotřeby (přímé náklady a ostatní věcné náklady) a odpisů. Je to tedy ukazatel ekonomické výkonnosti podniku, musí pokrýt mzdy, nájem, úroky a kompenzovat vlastní faktory produkce.

Přes pokles provozních dotací a podpor se při nárůstu celkové produkce i mírném zvýšení výrobní spotřeby zvýšila ČPH přepočtená na hektar zemědělské půdy o 1,9 % na hodnotu 16,7 tis. Kč/ha. Čistá přidaná hodnota přepočtená na roční pracovní jednotku (AWU) za celý soubor sledovaných podniků se vůči předchozímu roku zvýšila o 3,8 % na hodnotu 664,5 tis. Kč/AWU, a to mimo jiné díky mírnému meziročnímu snížení pracovní síly (počtu AWU) v souboru podniků celkem o necelá 2 %.

U podniků právnických osob se hodnota ČPH/ha zvýšila o 2,1 % a dosáhla hodnoty 17,9 tis. Kč/ha. Hodnota ČPH/AWU se u PPO celkem zvýšila o 5,8 % na částku téměř 761 tis. Kč/AWU.

Důchod ze zemědělské činnosti (DZČ) je dalším ukazatelem ekonomiky podniku, ten zůstane po odečtení mzdových nákladů, nájemného a placených úroků od čisté přidané hodnoty a po přičtení investičních dotací.

Vzhledem k nárůstu externích faktorů (+4,7 %) a poklesu investičních dotací (-6,2 %) došlo i při růstu ČPH/ha, který však nestačil k vyrovnání, k poklesu hodnoty DZČ přepočtené na hektar zemědělské půdy v souboru podniků celkem o 4,7 % na částku 5,6 tis. Kč/ha. Ve skupině podniků právnických osob byl zaznamenán pokles hodnoty DZČ/ha o 7,0 % na 3,5 tis. Kč/ha a u podniků fyzických osob došlo ke snížení o 1,5 % na 11,0 tis. Kč/ha.

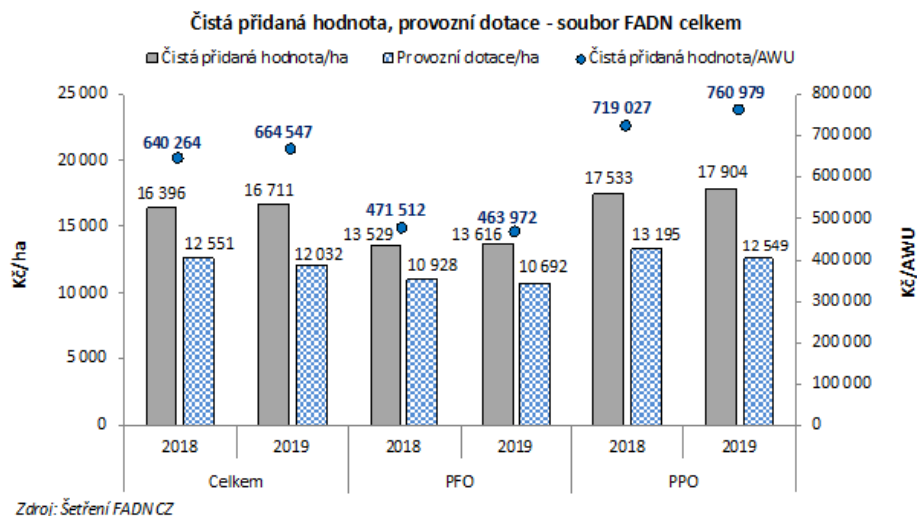
V souboru PFO zůstala čistá přidaná hodnota na úrovni předchozího roku (+0,6 %) a dosáhla tak 13,6 tis. Kč/ha, souvisí to s téměř nezměnou hodnotou celkové produkce (-0,8 %) a mírným poklesem výrobní spotřeby (-2,3 %) i provozních dotací a podpor (-2,2 %). ČPH přepočtená na pracovníka

u PFO celkem poklesla o 1,6 % na částku necelých 464 tis. Kč/AWU. Pracovní síla u PFO vzrostla o 2,3 % na hodnotu 2,93 AWU/100 ha, proto došlo, na rozdíl od podniků právnických osob, k poklesu tohoto ukazatele.

Průměrná ČPH/AWU podniků fyzických osob dosahuje pouze necelých 61 % průměrné hodnoty podniků právnických

osob. Podniky PFO opět vykázaly nižší efektivitu práce s průměrnou hodnotou 2,93 AWU/100 ha, u podniků právnických osob byla hodnota o 0,6 AWU/100 ha nižší.

Pokud jde o důchod ze zemědělské činnosti, ten v souboru PFO celkem oproti roku 2018 poklesl o 1,5 % na částku 11,0 tis. Kč/ha.

Podrobnější výsledky šetření FADN CZ včetně publikace Výběrové šetření hospodářských výsledků zemědělských podniků v síti FADN CZ jsou dostupné na www.fadn.cz.

EZ-Pilot nebo autopilot Trimble se slevou 15%

Při nákupu sady EZ-Pilot Pro nebo Autopilot Motor Drive včetně navigačního displeje GFX-750 získáte nyní slevu 15%.

Neváhejte a naskočte do přesného zemědělství, chraňte půdu a zvyšujte svůj zisk.

Například...

GFX-750 DGPS + EZ-Pilot Pro
již od **154 785 Kč** bez DPH

...a ještě si vyberte jako dárek svůj malý traktor

Kontakty:

Jan Bradáč
tel.: 601 089 405
Radek Svoboda
tel.: 724 531 213
Václav Jirka
tel.: 724 717 781
Aleš Otáhal
tel.: 607 942 057

Akce platí do 31. 12. 2020 pouze při nákupu přímo u Leading Farmers CZ, a.s.
Dodávku předem bezplatně konzultujte s obchodním zástupcem.
Uvedené ceny nezahrnují cenu za instalaci a kalibraci. Modely traktorů jsou z plastu, měřítko 1:16, zn. Bruder.

Přinášíme přesné zemědělství. Víme jak!
www.leadingfarmers.cz

KVALITA • INOVACE • SOFISTIKOVANÁ ŘEŠENÍ

LEADING FARMERS